

Nr 25.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Ledum nr 1 jämte Kattås nr 1, en ödegård, i Göteborgs och Bohus län; given Stockholms slott den 13 december 1912.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgiva,

att fem till förra kompanichefsbostället 1 mantal Ledum nr 1 med lägenheten Kattås nr 1, en ödegård, i Kville socken av Göteborgs och Bohus län hörande, med litt. A, B, C, D och E betecknade lägenheter må, var för sig med i statsrådsprotokollet närmare angivet område, från ifrågavarande egendom upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen av berörda grunder meddelade närmare bestämmelser med förbehåll om rätt dels till fri utfartsväg för samtliga brukningsdelar över huvudgårdens och de olika lägenheternas mark, dels och för såväl huvudgården som lägenheterna litt. A, B och E att för eget behov avgiftsfritt taga torv ur en på lägenheterna litt. C och D befintlig torvmosse.

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 1 saml. 10 häft. (Nr 25—30.) 1

De till ärendet hörande handlingar jämte kartor skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kunglig nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

28 17.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 december 1912.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde vidare.

Vid en år 1911 å förra kompanichefsbostället 1 mantal Ledum nr 1 med underlydande lägenheten Kattås nr 1, en ödegård, i Kville socken av Göteborgs och Bohus län hållen arrendeuppskattning för uppgörande av förslag till utarrendering från den 14 mars 1914 av nämnda egendom, som lämnar mera än 600 kronor i årligt arrende, hava uppskattningsmännen väckt fråga om försäljning av lägenheter från egendomen. Detta ärende har domänstyrelsen med underdånig skrivelse den 26 januari 1912 underställt Kungl. Maj:ts nådiga prövning samt för sådant ändamål överlämnat ärendet tillhörande handlingar, däribland en från en äldre karta kopierad, år 1911 av t. f. extra lantmätaren E. Williams kompletterad och rättad karta över egendomen, vilken

karta blivit av förste lantmätaren Iwan Hedén sistnämnda år kompletterad med gränserna till ifrågavarande lägenheter, jämte beskrivning.

Av dessa handlingar inhämtas, att egendomen, som är belägen 4 kilometer från Rabbalshede järnvägsstation, har en areal av 167 hektar 58.7 ar. Bohusbanan går över egendomens ägor.

I fråga om egendomens disposition vid löpande arrendetids slut hava uppskattningsmännen hemställt, att all sydväst om Bohusbanan befintlig mark, omfattande dels det med litt. A betecknade torpet Lunden, dels ock en med litt. B betecknad del av till huvudgården hörande åker och hagmark, ävensom torpen Hällerröd, Nybygget och Värnet, tillökade med lämpliga arealer av intill desamma liggande utmark och betecknade med litt. C, D och E, måtte fränskiljas egendomen och upplåtas enligt nådiga kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärva egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar, att i överensstämmelse med förslag från skogsförvaltningen utmarken i övrigt jämte därå liggande lägenheten Skogen måtte förenas med den endast omkring 500 meter därifrån belägna kronoparken Tanum, samt att återstoden av egendomen måtte för statsverkets räkning ånyo utarrenderas.

De till försäljning föreslagna lägenheterna hava med nedannämnda beteckning och arealer värderats sålunda:

Beteckning	A r e a l												Salu- värde	Arrende- värde
	Tomt, åker o. d.			Äng			Avrösn. och impediment			Summa				
	Har	Ar	Kvm	Har	Ar	Kvm	Har	Ar	Kvm	Har	Ar	Kvm		
Litt. A Lunden ...	—	25	30	—	—	—	—	43	30	—	68	60	110	4
Litt. B	4	66	60	—	—	—	7	51	40	12	18	—	2,720	70
Litt. C Hällerröd ...	2	59	90	—	15	30	5	66	80	8	42	—	1,210	50
Litt. D Nybygget...	—	59	—	—	—	—	1	83	10	2	42	10	260	10
Litt. E Värnet.....	1	86	60	—	4	60	2	10	80	4	02	—	855	36

Lägenheterna litt. A, C, D och E äro samtliga försedda med innehavarna tillhöriga hus. Lägenheten litt. B är obebyggd. Lägenheterna litt. A och D hava av uppskattningsmännen ansetts som bostadslägenheter och de övriga som jordbrukslägenheter. Lägenheten Skogen, som är försedd med innehavaren tillhöriga hus, har ansetts böra bibehållas i kronans ägo för att användas till boställe åt en skogsarbetare.

Vidare hava uppskattningsmännen föreslagit, att såväl huvudgårdens arrendator som innehavarna av lägenheterna litt. A, B och E skulle förbehållas rätt att för eget behov taga torv ur den inom lägenheterna litt. C och D befintliga torvmossen samt att fri utfartsväg över huvudgårdens och de olika lägenheternas mark måtte tillförsäkras samtliga bruksningsdelar.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har icke haft något mot förslaget att erinra.

Domänstyrelsen har anmärkt, att i den av uppskattningsmännen föreslagna arealen för lägenheten litt. B icke ingår huvudgårdens båda inom lägenheten befintliga utfartsvägar. Dessa vägstycken, å kartan omfattande delar av ägofigurerna nr 316 och 318, har emellertid domänstyrelsen ansett böra medfölja vid lägenhetens försäljning med skyldighet för lägenhetshavaren att upplåta desamma till utfartsvägar för såväl huvudgården som övriga lägenheter.

Domänstyrelsen har i övrigt biträtt uppskattningsmännens förslag och därvid särskilt framhållit, att styrelsen, efter att under hand hava av domänintendenten i länet inhämtat, att innehavaren av lägenheten Skogen förklarar sig varken vilja eller kunna förvärva äganderätt till lägenheten, ansåge lägenheten böra jämte utmarken förenas med kronoparken Tanum för att framdeles användas till skogsarbetartorp. Domänstyrelsen har ock förmält sig skola tillse, att innehavaren av lägenheten varder för sin och, därest han är gift, för sin hustrus livstid tillförsäkrad besittningsrätt till lägenheten.

För egen del har jag icke något att erinra emot uppskattningsmännens förslag till upplåtelser från egendomen med det av domänstyrelsen gjorda tillägget. Vad den till egendomen hörande torvmossen beträffar har jag inhämtat, att enligt förslaget en del av mossen skulle bibehållas i kronans ägo, men att denna del är grund och mest tjänlig till torvströ, varemot den del, som skulle falla inom området för lägenheterna litt. C och D, är bättre och lämpar sig att använda till brännorv. Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen medgiva,

att förenämnda fem med litt. A, B, C, D och E betecknade lägenheter må, var för sig med å förut omförmälda karta med röda gränslinjer angivet område, från ifrågavarande egendom upplåtas enligt nådiga kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärva egnahemslägenheter från vissa kronoegen-

domar och med iakttagande av de i nådiga brevet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen av berörda grunder meddelade närmare bestämmelser med förbehåll om rätt dels till fri utfartsväg för samtliga brukningsdelar över huvudgårdens och de olika lägenheternas mark, dels ock för såväl huvudgården som lägenheterna litt. A, B och E att för eget behov avgiftsfritt taga torv ur den på lägenheterna litt. C och D befintliga torvmossen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen avlåtas.

Ur protokollet:

Curt Rohtlieb.
